

PROGRAM KSZTAŁCENIA

1.	Nazwa kierunku	praca socjalna [Social Work]
2.	Cykl rozpoczęcia	2015/2016 (semestr zimowy), 2016/2017 (semestr zimowy) Numer i data uchwały Rady Wydziału: 47/06/2017 (20.06.2017 r.)
3.	Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia
4.	Profil kształcenia	praktyczny
5.	Forma prowadzenia studiów	stacjonarna
6.	Kod ISCED	0923 (Praca socjalna i doradztwo)

Efekty kształcenia

7.	Opis zakładanych efektów kształcenia	Załącznik nr 1
8.	Wzorcowe efekty kształcenia	<p>Program studiów odzwierciedla standardy kształcenia w obszarze pracy socjalnej, przyjęte lub określone przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Międzynarodowe Stowarzyszenie Szkół Pracy Socjalnej (IASSW), Global Standards for social work education and training for social work professions (http://www.iassw-aiets.org/). •Międzynarodowe Stowarzyszenie Pracowników Socjalnych (IFSW), (http://ifsw.org/) •Standardy ochrony i poprawy jakości szkolnictwa wyższego w Wielkiej Brytanii (http://www.qaa.ac.uk/Publications/InformationAndGuidance/Pages/Subject-benchmark-statement-Social-work.aspx)

Program studiów

9.	Związek kierunku studiów ze strategią rozwoju, w tym misją uczelni	<p>Działania w ramach kierunku Praca socjalna wpisują się w aktualną strategię rozwoju Uniwersytetu Śląskiego uwzględniając przede wszystkim misję Uczelni, która otwierając się na nowe zjawiska i wymagania czasów jest strażnikiem wartości, a także wypełnia istotną służbę społeczną polegającą na wszechstronnym rozwijaniu osobowości oraz formowaniu twórczych postaw i duchowych aspiracji studentów, wnosząc swój wkład do kulturowego dziedzictwa społeczeństwa.</p> <p>Cel strategiczny 1: Zespołowa praca badawcza i badania naukowe na wysokim poziomie</p> <p>Kierunek Praca socjalna charakteryzuje się wysokim stopniem interdyscyplinarności co pozwala na ukazanie zagadnień w możliwie szerokiej perspektywie. Stwarza tym samym pole do badań i rozwoju nowych idei mających na celu wyjaśnianie przyczyn, ale przede wszystkim poszukiwanie sposobów rozwiązań problemów społecznych. Dlatego też kierunek kładzie duży nacisk na kształtowanie i rozwijanie umiejętności praktycznych swoich absolwentów. Badania zespołów naukowo-badawczych są prowadzone często przy partnerskim współdziałaniu studentów którzy poznając specyfikę badań empirycznych mogą pogłębiać własne zainteresowania naukowe. Podstawowym obszarem aktywności badawczej zespołu naukowo-dydaktycznego w Instytucie Socjologii UŚ są badania podstawowe, rozwijane w ramach Zakładów. Poszczególne zespoły badawcze koncentrujące się wokół wybranych problemów, wzmacniają swoją skuteczność poprzez pozyskiwanie grantów badawczych umożliwiających finansowanie badań o wyższych parametrach jakościowych.</p> <p>Cel strategiczny 2: Innowacyjne kształcenie i konkurencyjna oferta dydaktyczna</p> <p>Kształcenie studentów na kierunku Praca socjalna odbywa się w systemie trzyletnich studiów licencjackich. Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi reformą szkolnictwa wyższego profil studiów określa się jako praktyczny, bowiem szczególny akcent jest położony na kształcenie umiejętności i kompetencji, jakimi absolwenci powinni się cechować w zawodzie, ale również w życiu społecznym. Stąd następuje przesunięcie z biernego przyswajania wiedzy do aktywnego uczestnictwa w procesie kształcenia problemowego.</p> <p>Treści kształcenia przygotowują w głównej mierze do pełnienia istotnej roli pracownika socjalnego jako profesjonalisty, ale stanowią również niezbędne wyposażenie świadomego i wrażliwego uczestnika życia społecznego, człowieka o twórczej postawie, ciekawego</p>
----	--	--

		<p>nowych możliwości i gotowego do ciągłego rozwoju. Dążą do budowania świadomości szczególnego wpływu jaki mogą wywierać studenci w przyszłej roli zawodowej, stając się zdolnymi do inspirowania, kierowania i wspierania działań liderami społeczności lokalnych. Program ma przy tym strukturę elastyczną, co oznacza, że oprócz modułów obowiązkowych zawierających niezbędny kanon wiedzy i umiejętności profesjonalisty w zakresie pracy socjalnej, studenci mają możliwość wyboru tematyki, która interesuje ich szczególnie i w której planują się specjalizować. Taka formuła zapewnia możliwość ciągłego ulepszania programu oraz dostosowywania tematyki do zmieniającej się sytuacji i pojawiających się nowych zagadnień istotnych dla problematyki kierunku. Podkreślając znaczenie kształcenia ustawicznego, kierunek Praca socjalna jest realizowany również w formie niestacjonarnej, czym stwarza się możliwość uzupełniania wiedzy przez osoby aktywne zawodowo. Kontakt z absolwentami jest niejednokrotnie utrwalany także w ramach pozostałych, dostępnych form kształcenia jak studia podyplomowe lub szkolenia specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny. Wyjątkowo cenną współpracą są spotkania kadry dydaktycznej i absolwentów zatrudnionych w strukturach pomocy społecznej w ramach konferencji, seminariów, grup roboczych, spotkań eksperckich czy superwizji.</p> <p>Cel strategiczny 3: Aktywne współdziałanie z otoczeniem</p> <p>Studium Pracy Socjalnej, które powstało w 1994 jako część Instytutu Socjologii na Wydziale Nauk Społecznych, stanowiło odpowiedź na rosnące potrzeby edukacji w zakresie kształcenia profesjonalnych służb społecznych. Począwszy od 2009 roku Praca Socjalna funkcjonuje jako osobny kierunek. Wychodząc tym samym naprzeciw oczekiwaniom społecznym, przepisom prawnym (Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 z późn. zm.) oraz opierając się na bogatych doświadczeniach kadry naukowo-dydaktycznej i współpracujących interesariuszy zewnętrznych.</p> <p>Instytut socjologii jest w sposób naturalny związany ze środowiskiem ze względu na specyfikę badań i zainteresowań. Dbalność o wysoką jakość kształcenia znajduje wyraz w programie studiów opracowanym zgodnie z potrzebami i wymaganiami współczesnego rynku pracy oraz zgodnie z oczekiwaniami społecznymi. Stanowi to wynik wieloletniej i stałej współpracy z środowiskiem, w tym licznymi instytucjami i organizacjami pożytku publicznego zajmującymi się problemami społecznymi oraz zatrudniającymi absolwentów kierunku. Najmocniej zaakcentowaną i rozwiniętą płaszczyzną współpracy jest atrakcyjny program praktyk zawodowych, w trakcie których studenci nabywają i doskonalą umiejętności niezbędne do wykonywania zawodu. Znaczącym przejawem współpracy jest też wdrażanie w ośrodkach i placówkach pomocy społecznej najlepszych projektów socjalnych przygotowanych przez studentów w ramach prac dyplomowych, a będących oryginalnymi i celnymi propozycjami rozwiązania realnie zdiagnozowanych problemów. Na potrzeby instytucji polityki społecznej zespół naukowo-badawczy opracowuje specjalistyczne raporty, diagnozy społeczne oraz rekomendacje. Aktywnie uczestniczy zarówno w rolach ekspertów, jak i partnerów w seminariach, konferencjach i projektach badawczych inicjowanych przez interesariuszy zewnętrznych, co owocuje obustronnymi korzyściami i wzmacnia efektywność podejmowanych działań.</p>
10.	Liczba semestrów	6
11.	Tytuł zawodowy	licencjat
12.	Obszar (lub obszary kształcenia w przypadku studiów wspólnych lub interdyscyplinarnych) do którego(-ych) kierunku jest przyporządkowany oraz wiodącą dyscyplinę nauki lub sztuki na potrzeby systemu POL-on	obszar nauk społecznych [socjologia]
13.	Obszary, dziedziny nauki lub sztuki i dyscypliny naukowe lub artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia dla danego kierunku studiów, ze wskazaniem procentowych udziałów, w jakich	<ul style="list-style-type: none"> • obszar nauk humanistycznych<ul style="list-style-type: none"> • nauki humanistyczne - 10%<ul style="list-style-type: none"> • filozofia • obszar nauk społecznych

	program studiów odnosi się do poszczególnych dziedzin nauki	<ul style="list-style-type: none"> • nauki ekonomiczne - 2% <ul style="list-style-type: none"> • nauki o zarządzaniu • nauki prawne - 4% <ul style="list-style-type: none"> • prawo • nauki społeczne - 82% <ul style="list-style-type: none"> • nauki o polityce publicznej • nauki o poznaniu i komunikacji społecznej • pedagogika • psychologia • socjologia • obszar nauk technicznych <ul style="list-style-type: none"> • nauki techniczne - 2% <ul style="list-style-type: none"> • informatyka
14.	Specjalności	
15.	Liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów	180
16.	Procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z obszarów kształcenia do którego odnoszą się efekty kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS	obszar nauk społecznych - 100%
17.	Procentowy udział liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach wybieranych przez studenta modułów kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS	37%
18.	Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów	160
19.	Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS – w przypadku kierunków studiów przypisanych do obszarów innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	157
20.	Opis modułów kształcenia (wraz z	Załącznik nr 2

	przypisaniem do każdego modułu zakładanych efektów kształcenia i liczby punktów ECTS oraz sposobami weryfikacji zakładanych efektów kształcenia osiągniętych przez studenta)	
21.	Plan studiów	Załącznik nr 3
22.	Warunki wymagane do ukończenia studiów z określoną specjalnością	<p>Program studiów określa wykaz przedmiotów obowiązkowych i przedmiotów do wyboru oraz dodatkowe wymagania do ukończenia studiów pierwszego stopnia.</p> <p>Punkty otrzymuje się zaliczając przedmioty obowiązkowe i przedmioty, które student sam wybiera w czasie studiowania. Ogólne zasady systemu punktowego ECTS (European Credit Transfer System), na którym oparty jest system punktowy, określają liczbę punktów na semestr w wysokości 30 punktów ECTS. Na studiach pierwszego stopnia należy uzyskać łącznie 180 punktów ECTS.</p> <p>Warunki ukończenia studiów Studia pierwszego stopnia na kierunku praca socjalna trwają 6 semestrów. Aby ukończyć studia pierwszego stopnia należy spełnić następujące warunki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zaliczyć przedmioty kierunkowe oraz przedmioty specjalnościowe 2. zrealizować dodatkowe wymagania zapisane w programie studiów 3. uzyskać co najmniej 180 punktów ECTS 4. zrealizować zapisane w planie studiów praktyki zawodowe oraz praktykę dyplomową 5. złożyć pracę dyplomową w postaci projektu socjalnego oraz zdać ustny egzamin dyplomowy (licencjacki).
23.	Organizacja procesu uzyskania dyplomu	<ul style="list-style-type: none"> • Za pracę dyplomową może być uznana wyłącznie praca przygotowana samodzielnie przez studenta. Przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej brane są pod uwagę zainteresowania naukowe studenta, programy badawcze Studium Pracy Socjalnej, podpisane z interesariuszami zewnętrznymi porozumienia oraz możliwości w zakresie opieki naukowej nad daną pracą dyplomową. Student sam dokonuje wyboru tematu (na podstawie diagnozy problemu), który później konsultuje z wybranym opiekunem. Wymogi formalne związane ze składaniem pracy dyplomowej regulowane są zarządzeniami Rektora UŚ. • Student dokonuje wyboru promotora pracy dyplomowej z listy dostępnych zajęć seminaryjnych w danym roku akademickim, a następnie rejestruje się drogą elektroniczną na wybrane seminarium w systemie USOS. Liczba miejsc jest dostosowana do liczebności studentów. Występują ograniczenia liczbowe w wielkości grup na seminariach dyplomowych, co jest podyktowane dbałością o równomierne obciążenie prowadzących, mające na celu zwiększenie jakości przeprowadzanych zajęć. • Moduł „Seminarium dyplomowe A-C” dla studentów pierwszego stopnia rozpoczyna się w 4 semestrze. • Opiekę nad pracą sprawuje promotor, który odpowiada za merytoryczną i formalną poprawność pracy. Promotorem pracy licencjackiej może być osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora. Osoba ta jest powołana do pełnienia tej funkcji przez Dziekana na wniosek dyrekcji Instytutu. • Temat pracy dyplomowej ustalany jest z promotorem w części A modułu, gdzie po wstępnym zarysowaniu problematyki pracy następuje przygotowanie koncepcji pracy dyplomowej przez studenta. • Tematy prac dyplomowych są zatwierdzane zgodnie z regulaminem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na kierunku Praca Socjalna • Studenci w okresie wakacyjnym przeprowadzają badania terenowe mające na celu dokonanie diagnozy problemu. • Na trzecim roku (V i VI semestr) studenci pracują nad częścią teoretyczną pracy oraz przygotowują plan wsparcia i rozwiązania problemu (wdrożenie projektu socjalnego) w ramach modułu: „Seminarium dyplomowe części B i C”. • Po przyjęciu pracy dyplomowej przez promotora Zastępcę Dyrektora ds. Dydaktycznych kieruje pracę do recenzji oraz wspólnie z

		<p>promotorem ustala termin obrony zgodnie z przyjętym w danym roku akademickim harmonogramem.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Oceny pracy dyplomowej dokonuje promotor oraz recenzent. Recenzent pracy jest wyznaczany drogą formalną zgodnie z kompetencjami odnośnie tematyki prac zaakceptowanych do obrony, posiadający co najmniej stopień naukowy doktora. W przypadku, jeśli recenzent negatywnie ocenił pracę dyplomową, dziekan powołuje drugiego recenzenta. Jeśli drugi recenzent wystawił pracy dyplomowej ocenę pozytywną, dziekan dopuszcza studenta do egzaminu dyplomowego. Jeśli drugi recenzent ocenił pracę negatywnie, nie może ona być podstawą ukończenia studiów. W tym przypadku student musi przygotować nową pracę dyplomową. •Zgodnie z Zarządzeniem Rektora UŚ student jest zobowiązany do złożenia w jednostce dydaktycznej trzech jednakowych egzemplarzy pracy dyplomowej, podpisanych własnoręcznie przez studenta. Jeden egzemplarz pracy przeznaczony jest dla kierującego pracą, drugi dla recenzenta i trzeci do akt studenta. Wszystkie egzemplarze pracy powinny być wydrukowane dwustronnie oraz zbindowane lub klejone w lekką oprawę. Egzemplarz przekazywany do akt powinien ponadto posiadać załączoną płytę CD z elektroniczną wersją pracy z plikiem, z którego dokonano wydruku. Strona tytułowa pracy i strona druga pracy zawierająca oświadczenia studenta oraz słowa kluczowe, wykonywane są wg wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia Rektora UŚ nr 68 /2010. Egzemplarz ten wymaga akceptacji promotora potwierdzonej podpisem wraz z datą przyjęcia pracy. •Po zrealizowaniu planu studiów i programu nauczania oraz uzyskaniu pozytywnych ocen pracy dyplomowej student przystępuje do ustnego egzaminu dyplomowego przed komisją składającą się z przewodniczącego, promotora i recenzenta. •Egzamin dyplomowy odbywa się przed powołaną przez dziekana komisją, w której skład wchodzi co najmniej trzy osoby, w tym: przewodniczący, promotor i recenzent. Przynajmniej jeden z członków komisji posiada stopień doktora habilitowanego lub tytuł profesora. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i składa się z dwóch części:<ol style="list-style-type: none"> 1. część jawna egzaminu dyplomowego obejmuje:<ul style="list-style-type: none"> •odpowiedzi dyplomanta na trzy pytania egzaminacyjne, w tym jedno odnoszące się do pracy dyplomowej 2.w części niejawnej komisja uzgadnia i ustala:<ul style="list-style-type: none"> •ocenę pracy dyplomowej, •ocenę egzaminu dyplomowego, •ostateczny wynik studiów. •Komisja ustala końcową ocenę na dyplomie na podstawie protokołu z egzaminu dyplomowego. Ukończenie studiów następuje z chwilą złożenia egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym. Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych odpowiedniego stopnia. •Dziekanat wystawia dyplom ukończenia studiów. •Pozostałe kwestie reguluje „Regulamin studiów w Uniwersytecie Śląskim”
24.	Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych dla kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki	<p>Profil kształcenia na kierunku Praca socjalna ma wymiar praktyczny, stąd w programie przewidziano rozbudowane moduły praktyk. Zgodnie z planem studiów, po ukończeniu 2 i 4 semestru studenci są zobowiązani do realizacji praktyki zawodowej w placówkach służb społecznych. Praktyki są zaliczane na ocenę w semestrze następującym po ich realizacji. W ostatnim semestrze studiów studenci zaliczają ponadto praktykę dyplomową związaną z przygotowywanym samodzielnie projektem socjalnym, będącym propozycją rozwiązania realnie występującego problemu społecznego.</p> <p>Podstawą prawną praktyk jest rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2008 r. w sprawie specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego realizowanej w szkołach wyższych na podstawie art. 116 ust. 1a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.). Zgodnie z dokumentami państwowymi dotyczącymi studenckich praktyk zawodowych uczelnia organizuje studenckie praktyki przewidziane w planach studiów.</p> <p>Cele praktyk</p> <p>Głównym celem praktyk jest nabycie i doskonalenie umiejętności praktycznych niezbędnych do pełnienia roli pracownika socjalnego jako profesjonalisty. Cel ten osiąga się poprzez zapoznanie studentów ze szczegółami funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz organizacji zajmujących się pomocą i pracą socjalną na rzecz grup wymagających wsparcia. Studenci poznają specyfikę środowiska zawodowego, kształtują umiejętności zawodowe związane bezpośrednio z miejscem odbywania</p>

praktyki. Poznają rodzaj świadczonych usług, wymiary problemów i stan zaspokojenia potrzeb klientów przez placówki wsparcia. Kształtują ponadto umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji, współpracy z innymi specjalistami, czy pracy w zespole interdyscyplinarnym. Doskoną organizację pracy własnej, pracy zespołowej oraz efektywnego zarządzania czasem, sumienności i odpowiedzialności za powierzone zadania.

Wśród celów szczegółowych praktyk zawodowych na kierunku Praca Socjalna wyszczególnić zatem można:

1. Zapoznanie ze specyfiką funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz instytucji i organizacji zajmujących się pomocą i pracą socjalną na rzecz osób i rodzin wymagających wsparcia, w tym:
  - a) strukturą i organizacją placówek, w których student odbywa praktyki (systemem komunikacji i obiegu informacji; rodzajem świadczonych usług, organizacją pracy w tym regulaminem instytucji, statutem przepisami min. BHP),
  - b) rodzajem świadczonych usług,
  - c) kompetencjami ośrodka wynikającymi z przepisów prawa,
  - d) specyfiką osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej pod względem demograficzno-ekonomicznym oraz psychologiczno-społecznym,
  - e) potrzebami osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej,
  - f) stopniem zaspokojenia przez placówki i poza nimi potrzeb osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej.
2. Aktywne uczestnictwo w działaniach podejmowanych w placówkach, na podstawie umów zawartych z przedstawicielami placówek.
  - a) organizowanie różnorodnych form pomocy,
  - b) przeprowadzenie wywiadów środowiskowych oraz prowadzenie związanej z tym dokumentacji,
  - c) przyjmowanie wniosków i prowadzenie postępowania administracyjnego w sprawach zasiłków,
  - d) współdziałanie z innymi instytucjami w zakresie pomocy społecznej.
3. Poznanie specyfiki pracy pracownika socjalnego w jednostce (poznanie zakresu obowiązków i zadań pracownika socjalnego realizowanych w placówce)
4. Zapoznanie się z dokumentacją pracownika socjalnego: druki, kwestionariusze wywiadu, oświadczenia itp.
5. Nawiązanie kontaktów z osobami i rodzinami korzystającymi z pomocy społecznej świadczonej przez placówki.
6. Poznanie metod i technik pracy socjalnej stosowanych w jednostce.
7. Współdziałanie w rozpoznawaniu, zaspokajaniu oraz uaktywnianiu potrzeb indywidualnych i społecznych osób i rodzin wymagających wsparcia.
8. Kształtowanie umiejętności zawodowych związanych z pracą pracownika socjalnego.
9. Doskonalenie umiejętności pracy własnej wykorzystanie wiedzy zdobytej podczas studiów w praktyce.
10. Zebranie materiałów umożliwiających opracowanie i realizację projektów socjalnych.

Formy i czas realizacji praktyki

Student zobowiązany jest do odbycia praktyk, w tym:

- a) 3 tygodnie (nie mniej niż 75 godzin) praktyk zawodowych po semestrze drugim,
- b) 4 tygodnie (nie mniej niż 140 godzin) praktyk zawodowych po semestrze czwartym,
- c) 2 tygodnie (nie mniej niż 60 godzin) praktyki dyplomowej w semestrze szóstym.

Zaleca się by praktyki realizowane w semestrze 2 i 4 odbywały się w różnych placówkach, instytucjach lub organizacjach.

Czas trwania praktyk nie jest wliczany do liczby godzin zajęć kontaktowych w planie studiów.

Student na kierunku Praca Socjalna w trakcie trwania praktyk powinien:

-asystować w pracy wykonywanej przez opiekuna w placówce, wykonywać zgodnie z odbywaną praktyką zadania zlecone przez opiekuna,

- przeprowadzić wywiad środowiskowy,
- opracować plan pomocy w indywidualnym przypadku,
- prowadzić dziennik praktyki,
- uczestniczyć aktywnie w działaniach prowadzonych przez instytucję, w której odbywa praktykę,
- aktywnie uczestniczyć w działaniach podejmowanych przez instytucję,
- aktywnie uczestniczyć w działaniach na rzecz instytucji, w której odbywa praktykę,
- gromadzić materiały na potrzeby opracowania projektu socjalnego (praktyka dyplomowa)

System kontroli

Praktyki zawodowe

Proces odbywania praktyki zawodowej podlega kontroli wyznaczonego drogą formalną kierunkowego opiekuna praktyki. Do zadań opiekuna należą:

- wyjaśnienie celu, formy i zasad zaliczania praktyk studentom,
- konsultacja właściwego wyboru placówki, w której student planuje odbyć praktykę,
- organizacja dokumentacji związanej z podpisaniem umowy ze strony UŚ (porozumienie między UŚ, a wybraną przez studenta placówką oraz skierowanie)
- utrzymywanie kontaktu z instytucją, w której student odbywa praktyki (z instruktorem praktyki),
- utrzymywanie kontaktu ze studentami w trakcie praktyk (w zależności od potrzeb),
- przyjęcie dokumentacji z odbytych praktyk (dzienniczek praktyk, sprawozdanie, karta ocen),
- omówienie praktyk na podstawie sprawozdań
- wystawienie oceny

Merytoryczną opiekę nad studentem odbywającym praktykę w danym ośrodku sprawuje Instruktor praktyki, czyli osoba będąca jego opiekunem i sprawująca nad nim bezpośrednią kontrolę. Na tym etapie poznawania doświadczeń zawodowych nie przewiduje się powierzenia studentom samodzielnego prowadzenia przypadków, będących przedmiotem zainteresowania pracowników placówki.

Od studenta odbywającego praktykę wymaga się przede wszystkim:

1. Obecności w dniach i godzinach ustalonych z ośrodkiem.
  2. Stałego kontaktowania się ze swoim Instruktorem praktyk, informowania go o wszystkich problemach i oczekiwaniach.
  3. Dostosowania się do zasad, standardów i praktyk obowiązujących w placówce.
  4. Szanowania poufności materiałów i informacji, do których będzie miał dostęp.
  5. Okazywania gotowości do uczenia się i włączania we wszystko, co się będzie działo w ośrodku oraz wychodzenia naprzeciwko oczekiwaniom Instruktora.
  6. Zebrania i zestawienia materiałów pozyskanych w trakcie praktyk oraz przedstawienia ich w formie sprawozdania z praktyk.
- Po zakończeniu praktyki Instruktor wydaje opinię poprzez wypełnienie karty ocen studenta, w której poświadczają liczbę godzin zrealizowanych w czasie trwania praktyki.

Praktyka dyplomowa

Opiekę nad praktyką dyplomową sprawują promotorzy. Studenci realizują ją głównie poprzez bezpośredni kontakt z placówkami i instytucjami, gdzie prowadzą badania, gromadzą materiały niezbędne do poprawnego opracowania projektów socjalnych lub podejmują próbę ich wdrożenia. Dokumentem poświadczającym realizację praktyk jest karta praktyk, na której studenci pozyskują poświadczenie w postaci pieczętek instytucji/organizacji. Jednym z istotnych efektów praktyki jest projekt socjalny będący pracą dyplomową i podlegający ocenie na odrębnych zasadach.

Zaliczanie

		<p>Zaliczenie praktyki studenckiej przez kierunkowego opiekuna praktyk odbywa się na podstawie dostarczonej dokumentacji zawierającej:</p> <ul style="list-style-type: none"> -dzienniczek praktyki, -sprawozdanie z przebiegu praktyki, -opinię dyrekcji placówki lub opiekuna praktyki wraz z oceną. <p>Dokumentacja powinna być dostarczona najpóźniej do 31 października, co umożliwi opiekunowi jej weryfikację i opracowanie całościowego sprawozdania.</p> <p>Za obowiązkowy wymiar praktyk student otrzymuje 11 punktów ECTS.</p> <p>Oprócz opisanych praktyk student zaznajamia się z funkcjonowaniem lokalnych placówek, instytucji i organizacji pozarządowych związanych z systemem pomocy społecznej w ramach zajęć:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Instytucje polityki i pomocy społecznej (publiczne, niepubliczne, monografia) <p>Przykładowe placówki w których studenci kierunku Praca Socjalna mogą odbywać praktyki:</p> <p>Regionalne Ośrodki Pomocy Społecznej Gminne, Miejsko-Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie Urzędy Wojewodów (jednostki do spraw: polityki społecznej, pomocy i zabezpieczenia społecznego) Domy Pomocy Społecznej Centra Integracji Społecznej Ośrodki Interwencji Kryzysowej Centra Usług Socjalnych i Wsparcia Warsztaty Terapii Zajęciowej Jednostki organizacyjne właściwe w sprawach zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu, działające na podstawie ustawy o pomocy społecznej, lub realizujące cele i zadania w ramach pomocy społecznej i pracy socjalnej Stowarzyszenia i fundacje działające w obszarze pomocy społecznej i pracy socjalnej</p>
25.	Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych na kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki	12

26.	<p>Łączna liczba punktów ECTS, większa niż 50% ich ogólnej liczby, którą student musi uzyskać:</p> <ul style="list-style-type: none"> na kierunku o profilu ogólnoakademickim w ramach modułów zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z tym kierunkiem studiów, służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych; na kierunku o profilu praktycznym w ramach modułów zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, służących zdobywaniu 	104
27.	Minimum kadrowe wraz z proporcją minimum kadrowego do liczby studentów	Załącznik minimum kadrowe

Informacje dodatkowe

28.	Ogólna charakterystyka kierunku	<p>Kierunek studiów Praca socjalna należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych. Ma charakter interdyscyplinarny zarówno w dziedzinie wiedzy, jak i praktyki. Wykazuje szczególne powiązanie z takimi kierunkami kształcenia jak: socjologia, psychologia oraz pedagogika, których zakres problemowy stanowi podstawy wiedzy i umiejętności skutecznego profesjonalisty. Praca socjalna jako dziedzina stosowana koncentruje się na procesie rozumienia, pomagania i wspierania w dążeniu do samodzielności osób, które znalazły się w trudnej sytuacji. Jest kierunkiem, którego ukończenie uprawnia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, regulowanego przepisami prawa (Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 z późn. zm.).</p> <p>Profil studiów na kierunku Praca socjalna określa się jako praktyczny.</p> <p>Podstawowym celem kształcenia na kierunku Praca socjalna jest przygotowanie do profesjonalnego wykonywania zawodu pracownika socjalnego zarówno w wymiarze instytucjonalnej pomocy społecznej jak i w obszarze szeroko pojętych służb społecznych. Akcent jest położony na zdobycie praktycznych umiejętności, kształconych szczególnie w trakcie warsztatów oraz zajęć praktycznych (praktyki, warsztaty, projekty) umożliwiających studentom bezpośredni kontakt z profesją i jej zadaniami. Ważnym elementem jest kształtowanie właściwej, odpowiedzialnej postawy opartej na współpracy i partnerstwie.</p> <p>W ramach kierunku kształtowana jest również wiedza wspierająca i uzupełniająca interdyscyplinarny obszar pracy socjalnej (realizowane są zajęcia z zakresu socjologii, psychologii, pedagogiki, prawa, ekonomii, filozofii, i innych).</p> <p>W ramach kierunku od lat kształceni są studenci na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych dając tym samym możliwość zdobywania wykształcenia i podnoszenia kwalifikacji osobom czynnym zawodowo.</p> <p>Zdobyta wiedza wyposaża absolwenta w umiejętność posługiwania się wiedzą ogólną z zakresu nauk społecznych. Ułatwia proces skutecznego komunikowania oraz wyjaśniania zjawisk społecznych. Natomiast wiedza szczegółowa daje niezbędne podstawy do praktyki skoncentrowanej na pomocy człowiekowi. Ważnym elementem kształcenia jest budowanie świadomości znaczenia systematycznego doskonalenia zawodowego.</p>
-----	---------------------------------	---

29.	Ogólna charakterystyka specjalności	<p>Kierunek studiów Praca socjalna należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych. Ma charakter interdyscyplinarny zarówno w dziedzinie wiedzy, jak i praktyki. Wykazuje szczególne powiązanie z takimi kierunkami kształcenia jak: socjologia, psychologia oraz pedagogika, których zakres problemowy stanowi podstawy wiedzy i umiejętności skutecznego profesjonalisty. Praca socjalna jako dziedzina stosowana koncentruje się na procesie rozumienia, pomagania i wpierania w dążeniu do samodzielności osób, które znalazły się w trudnej sytuacji. Jest kierunkiem, którego ukończenie uprawnia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, regulowanego przepisami prawa (Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 z późn. zm.).</p> <p>Profil studiów na kierunku Praca socjalna określa się jako praktyczny.</p> <p>Podstawowym celem kształcenia na kierunku Praca socjalna jest przygotowanie do profesjonalnego wykonywania zawodu pracownika socjalnego zarówno w wymiarze instytucjonalnej pomocy społecznej jak i w obszarze szeroko pojętych służb społecznych. Akcent jest położony na zdobycie praktycznych umiejętności, kształconych szczególnie w trakcie warsztatów oraz zajęć praktycznych (praktyki, warsztaty, projekty) umożliwiających studentom bezpośredni kontakt z profesją i jej zadaniami. Ważnym elementem jest kształtowanie właściwej, odpowiedzialnej postawy opartej na współpracy i partnerstwie.</p> <p>W ramach kierunku kształtowana jest również wiedza wspierająca i uzupełniająca interdyscyplinarny obszar pracy socjalnej (realizowane są zajęcia z zakresu socjologii, psychologii, pedagogiki, prawa, ekonomii, filozofii, i innych).</p> <p>W ramach kierunku od lat kształceni są studenci na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych dając tym samym możliwość zdobywania wykształcenia i podnoszenia kwalifikacji osobom czynnym zawodowo.</p> <p>Zdobytą wiedza wyposaża absolwenta w umiejętność posługiwania się wiedzą ogólną z zakresu nauk społecznych. Ułatwia proces skutecznego komunikowania oraz wyjaśniania zjawisk społecznych. Natomiast wiedza szczegółowa daje niezbędne podstawy do praktyki skoncentrowanej na pomocy człowiekowi. Ważnym elementem kształcenia jest budowanie świadomości znaczenia systematycznego doskonalenia zawodowego.</p>
30.	Matryca pokrycia efektów kształcenia (pokrycie efektów kierunkowych przez efekty modułowe)	Załącznik nr 4

.....
(pieczęć i podpis Dziekana)